

Helsinki, 2. lokakuuta 2014

Ulkosuomalaisparlamentin ja Suomi-Seura ry:n lausunto eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle

Aihe: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konsulipalvelulain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 102/2014)

Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry kiittävät tilaisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi konsulipalvelulain muuttamiseksi ja haluavat esittää seuraavaa:

1. Konsulipalvelujen kysyntä kasvaa jatkuvasti kansainvälistymisen seurauksena, eikä laannu lähitulevaisuudessa. Samalla konsulipalvelut vaativat erikoisosaamista ja perehtyneisyyttä alueolosuhteisiin, lainsäädäntöön ja viranomaisten toimintakäytäntöihin.

Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry tukevat ulkoasiainhallinnon suunnitelmia järjestää uudelleen konsulipalveluverkostoa, jonka tulee kuitenkin olla asianmukainen, toimintakykyinen ja josta löytyy riittävä tieto ja taito.

2. Ulkomailla asuvien suomalaisten kannalta konsulipalveluiden läsnäolo koskee sekä palveluiden tuottamista tilapäisesti ja vakituisesti maassa asuville suomalaisille että säännöllistä yhteydenpitoa paikallisiin suomalaisiin muulla tavalla.

Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry haluavat korostaa konsulipalveluiden ja ulkoasiainhallinnon paikallisen läsnäolon tärkeyttä myös tulevaisuudessa. Ne katsovat konsulipalvelujen saajien etujen ja oikeuksien toteutuvan, mikäli konsulipalvelujen tarjonta perustuu sellaisille alueille, joissa asuu ja vieraillee eri tarkoituksissa paljon suomalaisia. Tämä edellyttää selkeitä mittareita, suunnittelua ja seurantaa.

Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry korostavat kokonaisvaltaisen arviointiprosessin tärkeyttä, kun päätetään mitkä palvelut siirretään toiseen edustustoon tai ulkoministeriöön. Kriteereihin tulee kuulua kysynnän määrä, ja asioinnin helppous sekä laatu. Esimerkiksi välimatkojen pituus voi suurissa maissa hankaloittaa suuresti mm. passien hakua tai muuta henkilökohtaista läsnäoloa vaativaa asioimista.

3. Konsulipalveluverkoston karsiminen ja keskittäminen aiheuttaa paineita lisätä kunniakonsulien tehtäviä. Kuitenkin siinä, missä konsuli-tehtäviä hoitava on virkamies, ei kunniakonsuli välttämättä ole Suomen kansalainen tai osaa suomen kieltä, eikä ole virka- tai työsuhteessa. Tehtävänsä mukaisten tai ulkoministeriön hänelle valtuuttamien asioiden hoidon ulkopuolella toimii kunniakonsuli tehtävässään vailla virkamiesohjausta ja **vapaaehtois pohjalla** ja on asemamaansa erityisolosuhteista riippuvaisempi. Tämän vuoksi kunniakonsulien työmäärä ja palveluntuottokyky vaihtelee suuresti.

Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry katsovat, että lakiesityksessä ehdotettu

ULKOSUOMALAISPARLAMENTTI

UTLANDSFINLÄNDARPARLAMENTET – FINNISH EXPATRIATE PARLIAMENT

kunniakonsulien tehtävien selventäminen on hyvä aloite. Vaikka kunniakonsulien tehtäväkenttää ei tällä lakiesityksellä laajennettaisi, olisi ulkosuomalaisten kannalta hyvä, jos tehtäviä delegoitaisi ulkomailla asuvalle työsuhteiselle Suomen kansalaiselle. Niillä paikkakunnilla, joissa Suomen edustusto on kaukana tai sitä ei ole lainkaan, tällä olisi suuri merkitys.

4. Konsulipalvelutarjonnan supistuessa uudet ratkaisut ovat avainasemassa, mm. sähköisen asioinnin merkitys korostuu. Vuodesta 2012 kansalaisuutta on voinut hakea sähköisesti. Samaa toivotaan myös muiden konsulipalveluiden suhteen. **Sähköinen asiointi ei ole vastaus kaikkiin konsulipalvelutehtävien hoitoon mm. sähköisten tunnuksien puuttumisten tai tietotekniikkaedellytysten puutteen vuoksi, mutta sitä tulisi kehittää edelleen.**

Passinhaku on jo nyt erityisen ongelmallista: passin hinta on yli kaksi kertaa kalliimpi konsulaatista kuin Suomesta haettuna (ulkomailla 140 €/pikapassi 160 €, Suomessa 48 €/pikapassi 65 €), matkustuskulut ovat merkittävät isoissa maissa, joissa hakemista hankaloittavat myös työ, ikä tai jopa terveys. Mikäli konsulipalveluita karsitaan, on tästä haittaa niille kansalaisille, joiden henkilökohtaista läsnäoloa ko. palvelu vaatii.

Lisäksi **eri viranomaisten tietohallintajärjestelmien tulisi olla yhteensopivat**. Ellei edustustojen ja poliisiviranomaisten tietohallintaa saada yhteneväiseksi, olisi syytä harkita suoraa asiointimahdollisuutta ulkomailta poliisihallinnon passinhakujärjestelmään.

Äänestäminen vaikeutuu entisestään edustustoverkostoa karsittaessa. **Ulkosuomalaisparlamentti ja Suomi-Seura ry ovat ajaneet jo 15 vuotta kirjeäänestystä, joka on käytössä ainakin 52 maassa. Kirjeäänestyksellä voitaisi säästää edustustojen kuluja ja karsia äänestyspaikkoja edelleen. Sillä lisätään äänestysaktiivisuutta – joka on alhainen ulkosuomalaisten parissa – ja se on helppo toteuttaa.**

Paula Selenius
toiminnanjohtaja
Suomi-Seura ry.

Sini Castrén
parlamenttisihteeri
Ulkosuomalaisparlamentti

ULKOSUOMALAISPARLAMENTTI

UTLANDSFINLÄNDARPARLAMENTET – FINNISH EXPATRIATE PARLIAMENT

Ulkosuomalaisparlamentti

Ulkosuomalaisparlamentti (USP) perustettiin vuonna 1997 ulkosuomalaisyhteisöjen yhteistyöfoorumiksi, jossa maailmalla asuvat suomalaiset yhdessä päättävät tärkeiksi kokemistaan asioista.

USP:n tehtävä on toimia vaikutuskanavana niin, että ulkosuomalaisten näkökulmat huomioidaan julkishallinnon päätöksiä tehtäessä. Ulkosuomalaisten yhteiset päätöslauselmat välittyvät ulkosuomalaisparlamentilta Suomen valtiolle ja viranomaisille. USP:n toimintaan voivat osallistua kaikki maailmalla toimivat ulkosuomalaisyhteisöt ja järjestöt vahvistamalla USP:n säännöt. USP:n toimintaan ei sisälly taloudellisia etuja tai velvoitteita eikä se ole puoluepoliittinen. Tällä hetkellä säännöt on vahvistanut 503 ulkosuomalaisyhteisöä 37 maasta. Ne lähettävät edustajansa parlamentin istuntoon Helsinkiin. Seuraava, kahdeksas istunto pidetään Helsingin yliopistolla 22.-23.5.2015.

Istuntojen välissä työtä johtaa alueellisesti koottu puhemiehistö. USP:n puhemiehenä toimii Suomi-Seuran puheenjohtaja. **USP:n puhemiehistö hoitaa istuntojen välissä ulkosuomalaisten edunvalvontaa ja kokoontuu kaksi kertaa vuodessa Helsinkiin.** Suomi-Seura ry. toimii parlamentin sihteeristönä. www.usp.fi

Suomi-Seura r.y.

Johtokunta:

Puheenjohtaja: Jarmo Virravirta

Varapuheenjohtaja: Eva Biaudet

Varapuheenjohtaja: Ilkka Ristimäki

Varsinaiset jäsenet: Markus Aaltonen, Kaarina Dromberg, Fredrik Forsberg, Antti-Jussi Heilala, Lasse Kempas, Tuomas Kurttila, Paula Lehtomäki, Susanna Merikanto-Timonen, Kari Mänty, Jouni Mölsä, Outi Ojala, Sari Sarkomaa, Ismo Söderling, Juha Väätäinen, Renne Klinge (varajäsen).

Ulkosuomalaisparlamentti

Ulkosuomalaisparlamentin puhemiehistö (2012-2015)

Jarmo Virravirta, puhemies

Barbro Allardt Ljunggren, varapuhemies, Suomenruotsalaiset maailmalla
Marita Cauthén, varapuhemies, Yhdysvallat ja Latinalaisen Amerikan alue

Kati Hognes, varapuhemies, Keski-Euroopan alue

Wladimir Kokko, varapuhemies, Itä-Euroopan alue

Raimo Luokomaa, varapuhemies, Etelä-Euroopan, Lähi-Idän ja Afrikan alue

Veli Niinimaa, varapuhemies, Kanadan alue

Seija Sjöstedt, varapuhemies, Pohjois-Euroopan alue

Risto Söder, varapuhemies, Australian ja Aasian alue